

BILTEN

1

Internet portal
POLJOPRIVREDNE
SAVETODAVNE I STRUČNE
SLUŽBE LESKOVAC

www.psssle.com

STR	TEMA	Opis	Napisao/la
3	BASAMID G – zatvorenom prostoru	Povrće se u zatvorenom prostoru obično gaji na istoj površini više čak i do 20 godina što dovodi do akumulacije štetnih organizama	mr Gordana Jovanović
4	Organska zaštita od korova malčiranjem	Zaštita od korova malčiranjem je praktični metod čime se zadovoljava ekološka skladnost, efikasnost i produktivnost u određenom sistemu gajenja biljaka	dipl. inž. Mirjana Petrović
5	Cvetni pojas	U cilju očuvanja biodiverziteta, biološke kontrole štetnih organizama, razdvajanja organske proizvodnje	dipl. inž. Bojana Karapandžić
6	Savet povrtarima - oprez prilikom izbora semena za setvu	Imajući u vidu značaj povrtarske proizvodnje za područje delovanja PSSS Leskovac	Mast. inž. Jelena Stojiljković
7	POVREDE NA RADU U POLJOPRIVREDI	Poljoprivreda predstavlja jednu od najznačajnijih grana industrije	dipl. inž. Boban Stanković
8-9	Upis u vinogradarski registar	Pozivamo još jednom poljoprivredna proizvođače grožđa da se upišu	dipl. inž. Nenad Stefanović
10	REZIDBA VOĆAKA	Rezidba voćaka je pomotehnička mera koja se izvodi radi stalne obnove rodnog drveta	mr Aleksandar Mitić
10-11	Ishrana bremenitih ovaca	U zavisnosti od potreba za hranom, bremenitost ovaca se može podeliti na dva perioda	mr Dejan Randelović
11-12	Kalendar poljoprivrednih sajмова u 2016 godini	Kalendar poljoprivrednih sajмова u zemlji i inostranstvu za 2016. godinu	dipl. inž. Igor Ristić
13-14	STIPS		

AGROPONUĐA

BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

BASAMID G – Pravilna primena u zatvorenom prostoru

Povrće se u zatvorenom prostoru obično gaji na istoj površini više čak i do 20 godina što dovodi do akumulacije štetnih organizama, zasoljavanja zemljišta što otežava ili ograničava proizvodnju. Javljaju se *Fusarium*, spp., *Pythium* spp., *Botrytis* spp., *Verticilium* spp., *Fusarium* spp. itd., kao i puževi, baštenski pauk (*T.urticae*) koji prezimljava u zemlji, kalifornijski trips (*F.occidentalis*) koji hrizalidiraju u grnjem sloju zemljišta itd. Da bi se popravio sastav zemljišta ali omogućila adekvatna ishrana, s vremena na vreme dodaje se stajnjak. Najbolji je ovčiji ali se koristi i goveći i konjski.

Koristi se samo dobro zgoreli stajnjak. U nezgorelom stanjaku ima dosta spora parazita, semena korova i parazitske cvetnice *Cuscuta campestris*. Imajući ovo u vidu stajnjak se može uneti u plastenik najmanje 10 dana pre primene Basamid Granulata. Zemljište se priprema za tretman rotofrezama sa kojima se dobro usitnjava zemljište jer ako ostaju krupniji delovi, dazomet ne može da proдре u njega. Basamid G se unosi ravnomerno u zemlju na dubinu od 10-20 cm, zatim se zalije vodom, pokrije sa folijom da se gasna faza zadrži u zemlji. Deluje na većinu živih bića u zemlji.

Pri primeni Basamid G u zatvorenom ali i otvorenom prostoru treba voditi računa da je dazomet izuzetno rastvorljiv (3 g/l vode) i živi svet ga usvaja pa je fitotoksičan za biljke. Iz ovih razloga, plastenici, parcele ili leje u polju tretirane sa Basamidom, pokrivene folijom, moraju biti izolovane od ljudi i drugih useva. Dazomet deluje samo na dubini zemlje na kojoj se nadje. Najbolje vreme primene je jesen kada su još visoke temperature i kada je vreme delovanja na štetne organizme kraće. Deluje na spore micelije gljiva na bakterije, na grinje (*T.urticae*) koja prezimljava u zemlji, na puževe i njihova jaja, na tripse (*F. occidentalis*) koji prezimljava u gornjem sloju zemlje itd., pa je Basamid G najbolja mera eliminisanja štetnih organizama u zatvorenom prostoru. Posle tretmana i predviđenog vremena, uzima se zemljište i proverava testom klijavosti semena salate da li je dazomet ispario. (može i spanać).

Seme korova, posebno višegodišnjeg u fazi mirovanja je veoma otporno na delovanje dazometa kao i mnogih herbicida. Seme *Cuscuta campestris* ima četiri sloja: epidermis, hipodermis, palisadno tkivo i parenhimatske ćelije. Seme *Cuscute* kao i još neko seme korova (*Tatula*, maslačak i dr) može preživeti tretman Basamida i klijati posle tretmana. Ako se zemljište u plastenicima tretira ali ne pokrije folijama što se često radi dolazi do nicanja korova. Ako se dodaje stajnjak ili se pravi sopstveni supstrat, prethodno se supstrat zalije da bi se isprovociralo klijanje semena, zatim se posle proklijavanja tretira Basamidom. Preporučljivo je da se tretirano zemljište, posle tretiranja dobro pokrije folijom.

Kod primene Basamid G treba voditi računa da brzina razlaganja dazometa u vodi zavisi od pH zemljišta. Na pH 9, dazomet se razlaže do 1 sata, dok na pH 5 i do 10 sati, što objašnjava slabije delovanje čak i pri većim količinama primene na supstratu napravljenog od lišća.

Kod preventivne primene Basamide G mora se, takodje, voditi računa o ciklusu razvića insekata, puževa i dugih štetnih organizama. Rovac (*Grylotalpa grylotalpa*) se spušta u jesen na prezimljavanje na dubini 60 do 100 cm, larve žičara do 60 cm, a nematode se spuštaju zavisno od temperature u dublje slojeve zemljišta. Ako se izvede tretman sa Basamid G kasnije u jesen, odnosno kada su se ovi organizmi spustili na prezimljavanje, ostaju van delovanja Basamid G. Na proleće posle rasadjivanja, rovcu se penju na površinu zemlje, presecaju stabljike papirke (sl. 6). Žičari buše koren, a nematode naseljavaju koren povrća. Od povrća, posebno su atraktivni krastavac i salata na kojima *Melodogyne* spp. razvijaju tipične gale na korenu.

mr Gordana Jovanović

Organska zaštita od korova malčiranjem

Zaštita od korova malčiranjem je praktični metod čime se zadovoljava ekološka skladnost, efikasnost i produktivnost u određenom sistemu gajenja biljaka. Malčiranje je postupak pripreme i obrade zemljišta velikom količinom organskog materijala iz dvorišta ili okoline što daje organski sendvič, koji sprečava rast korova a omogućava protok hranljivih materija.

Za pravljenje dobrog malča osim slame mogu da posluže biljke koje rastu brzo, tolerantne su na sušu, minimalno konkurentne prema gajenim usevima, bez semena koje se lako širi i lake su za obradu i sečenje. Da bi se brže vratile hranjive materije u zemljište poželjno je još i da nisu bodljikave, trnovite, tvrde ili vlaknaste i da se razgrađuju relativno brzo.

Autohtona vrsta korova veliki čičak – *Arctium lappa* ima dubok koren i sposobnost da proizvede veliku količinu biomase, otporna je na sušu i nije veliki suparnik gajenim usevima.

Gavez – *Symphytum officinale* je primer dobro ukorenjene biljke za malč. Višegodišnje lekovite biljke kao što su matičnjak – *Mellisa officinalis* i nana – *Mentha sp.* daju jednom godišnje osušene stabljike kao izvor biomase.

Odličan izvor malča je i mešavina košene trave koja sadrži kombinaciju mineralnih materija, kao što je bela detelina – *Trifolium repens* jer obogaćuje malč azotom. Dobar doprinos malču daje i opalo lišće sa drveća i žbunova kao i orezivanje drveća, drvenastog žbunja i vinove loze na manje komade od 5 do 10 cm za razlaganje odrvenelog biljnog materijala.

Ovim postupkom – malčiranjem kao rezultat nastaje obogaćeno zdravo zemljište bez primene mineralnih đubriva i pesticida. Sa manje rada, bez kopanja i oranja, uništen je korov ispod malča i seme korova, organski materijal zadržan je u zemljištu i nije poremećen ciklus plodnosti. Plevljenje se preskače a time i iznošenje hranljivih materija iz zemljišta, zemljište je tokom jeseni i zime toplo, a leti hladno, dok se u proleće sposobnost zagrevanja povećava. Smanjuje se erozija zemljišta i prekomerna vlažnost, uticaj visokog ili niskog ph zemljišta, štetno dejstvo kiše i UV zraka.

Postupak organske obrade otpada je vrlo skup postupak čak i za zbrinjavanje preko lokalnih samouprava, a obrada organskog otpada kod kuće u nešto korisno i praktično štedi resurse, vreme i novac i za pojedince i za opštine. Ovim postupkom malčiranja recikliraju se organske materije koje bi inače završile kao običan komunalni otpad i time se smanjuju troškovi transporta i reciklaže.

Rastom ljudske populacije raste i potreba za očuvanjem vode a ovom tehnikom malčiranja drastično se smanjuje gubitak vlage iz zemljišta, smanjuje se potreba za zalivanjem, povećava se sposobnost filtracije kroz zemljište, povećava se ukupan sadržaj vode u zemljištu a samim tim i stvaraju zdravije biljke koje iziskuju manje navodnjavanja.

dipl. inž. Mirjana Petrović

BERIĆEĆ

Cvetni pojas

U cilju očuvanja biodiverziteta, biološke kontrole štetnih organizama, razdvajanja organske proizvodnje od konvencionalne u organskoj proizvodnji se zasnivaju cvetni pojasevi (eko – koridori). Ovi pojasevi koje čine biološki aktivne biljke, okružuju ili presecaju poljoprivredne površine. To su trake širine je 1 – 2 m. Prostiru se po obodu parcele ili po dužini deleći usev na svakih 50 – 100 m. Ovako zasnovani oni ne ometaju izvođenje ostalih agrotehničkih mera, a omogućavaju delovanje korisnih insekata. Za zasnivanje cvetnih pojaseva treba koristiti kombinacije biljnih vrsta koje obezbeđuju stalno cvetanje, pa će cvetni pojasevi biti dobro stanište korisnih insekata. Za zasnivanje cvetnih pojaseva koriste se aromatične, začinske, medonosne i druge korisne biljke. Oni mogu biti formirani od jednogodišnjih (mirođija, neven, kadifica, facelija, kamilica, heljda, dragoljub i dr.) ili višegodišnjih biljaka (morač, buvač, hajdučka trava, anis, deteline i dr.).

Mogu biti zeljasti, žbunasti ili mešoviti. Njihov značaj je višestruk. Kao zelenišno đubrivo apsorbuju hranljive materije koje se kasnije njihovim zaoravanje unose u zemljište. Fiksiranjem azota u zemljištu smanjuju potrebu za azotnim đubrivima. Gajene biljke štite od vetra i niskih temperatura, stvaraju hlad nižim biljkama štiteći ih tako od direktne sunčeve svetlosti na koju su osetljive. Za biljke penjačice pružaju prirodnu potporu. Buvač je biljka koja se zbog svoje nadzemne biomase može koristiti kao zeleni ili suvi malč. Pored uloge u borbi protiv korova on štiti zemljište od erozije jer njegov dobro razvijen žiličast koren prodire duboko u zemljište i vezuje ga. Ima repelentno delovanje na vaši, krompirovu zlaticu, stenice. I morač je kao robusna biljka dobar konkurent korovima. Dugo cveta, formira veliki broj cvetova žute boje, ima karakterističnu aromu, pa ga nastanjuju razne vrste korisnih insekata (polinatori, predatori, parazitoidi).

Morač je lekovita, aromatično – začinska i medonosna biljka. Neven jednogodišnja, ukrasna i lekovita biljka, štiti povrtarske i ukrasne biljke od nematoda, grinja, vaši, tripsa. Zaoravanjem biljaka nevana u cvetu deluje se na zemljišne štetočine. Njegovi listovi, cvetovi i plodovi koriste se za dobijanje zaštitnih sredstava. Biljke cvetnih pojaseva mogu biti i sirovine za pripravke, ali i sirovine za kompost, stočna hrana. A ima i biljaka koje štite gajene biljke privlačeći štetne insekte (biljke zamke). Cvetni pojas, živi pojas, je i prostorno razgraničenje organske od konvencionalne proizvodnje. S obzirom da stvaraju povoljne uslove za rast biljaka, unapređuju biodiverzitet, doprinose uravnoteženju odnosa u sredini, cvetni pojasevi predstavlja važnu bioagrotehničku meru.

Bojana Karapandžić, dipl. ing. polj.

Savet povrtarima - oprez prilikom izbora semena za setvu

Imajući u vidu značaj povrtarske proizvodnje za područje delovanja PSSS Leskovac, i to da je aktuelno vreme setve semena za proizvodnju rasada pojedinih kultura, poljoprivrednim proizvođačima savetujemo da obrate pažnju prilikom izbora semena. Proizvodnja rasada povrća je vrlo bitna stavka u proizvodnji povrća, jer od njega zavisi i uspeh celokupne proizvodnje. Iskusni povrtari znaju da od kvaliteta proizvedenog rasada direktno zavisi prinos i kvalitet, odnosno ekonomska opravdanost proizvodnje.

Uspešna i ekonomski isplativa proizvodnja povrća u zaštićenom prostoru podrazumeva upotrebu zdravog i kvalitetnog rasada. Osnovni uslovi za uspešnu proizvodnju rasada povrća su: temperatura, relativna vlažnost vazduha, kvalitet, jačina i dužina trajanja osvetljenja, temperatura i sastav podloge u kojoj se proizvodi rasad, voda, sadržaj hranljivih materija, vegetacioni prostor. Rana proizvodnja rasada u našim uslovima najčešće se obavlja u toplim lejama koje mogu biti različitog tipa i namene zavisno od ekonomske moći proizvođača. U poslednje vreme veliki broj proizvođača koristi kontejnerske sisteme, saksije, hranljive kocke ili plastične vreće koji su praktičniji ali su skuplji, dok kod "sitnijih proizvođača" i dalje je zastupljen tradicionalni način proizvodnje (proizvodnja u lejama).

Preporuka naše službe je da za setvu treba koristiti dezinfikovano i kvalitetno seme visoke biološke vrednosti. Kvalitet i poreklo semena je od velikog značaja za proizvodnju i prinos gajenih biljaka. Biljke proizvedene od kvalitetnog semenskog materijala imaju brži porast, daju zdrave biljke koje su otpornije na spoljašnje faktore. Specifičnost proizvodnje rasada povrtarskih vrsta vezana je za osobine semena. Većina povrtarskih vrsta ima jako sitno seme, vrlo često sa slabim i neujednačenim nicanjem. Sporo i neujednačeno nicanje onemogućava dobijanje ujednačenog useva, što se kasnije odražava na problem prilikom organizovanja berbe i dobijanje visokih prinosa. Zbog toga primena različitih metoda i priprema semena za setvu i predsetvenog tretiranja ima u povrtarstvu veliki značaj, jer se kod većine povrtarskih vrsta troši malo semena za setvu, posebno u proizvodnji rasada. Predsetveno tretiranje ima za cilj da ubrza klijanje useva, što se kasnije odražava na dalji razvoj. Energija klijanja predstavlja sposobnost da što više semena klija za što kraće vreme. Seme veće energije klijanja ima brže nicanje. Seme veće mase i ima obično i veću klijavost i energiju klijanja.

Semenski materijal miora da bude zdrav i neoštećen od štetočina. Seme zaraženo bolestima i štetočinama ne samo da ima smanjenu vrednost kao semenski materijal već se može preneti i na zdravo seme.

Najvažnije osobine semena od kojih zavisi uspešnost poljoprivredne proizvodnje su čistoća semena, klijavost i zdravstveno stanje.

Seme se može smatrati čistim ako u njemu nema nikakvih primesa. Klijavost semena predstavlja sposobnost semena da klija u određenom vremenskom periodu i pod određenim uslovima. Prilikom proizvodnje rasada koji se ne pikira, treba planirati oko 20%, a ako se pikira 10-15 % biljaka više nego što je potrebno za određenu površinu.

Mast. ing. Jelena Stojiljković

POVREDE NA RADU U POLJOPRIVREDI

Poljoprivreda predstavlja jednu od najznačajnijih grana industrije. Spada u visokorizične delatnosti u kojoj ne tako mali procenat radnika, (20-30%), može u toku godine da se razboli ili doživi povredu na radu. Rad u poljoprivredi je često porodični posao koji uključuje sve članove porodice: decu, žene i starije osobe. Korišćenje poljoprivredne mehanizacija u nepovoljnim uslovima i nedovoljna obučenost rukovalaca jesu uzrok mehaničkih i termičkih povreda, a nekada na žalost i smrtnih slučajeva. Povrede su raznolike i zahvataju sve delove tela. Rukovanje traktorima, kombajnima, motokultivatorima, ostalim poljoprivrednim mašinama i priključcima zahteva dobro poznavanje svake mašine i obučenost u radu. Nesreće i povrede u radu sa poljoprivrednim mašinama najčešće događaju u proleće i jesen, a prema istraživanjima traktor je prvi i najvažniji izazivač mnogobrojnih nesreća na farmama.

Uzroci nesreća:

- Mašinama rukuju nedovoljno obučena lica
- Nepoznavanje tehnološkog procesa rada mašine
- Nepažnja u toku rada
- Upotreba alkohola u toku rukovanja sa mašinama
- Nepridržavanje preventivnih pravila rada
- Nepoštovanja saobraćajnih propisa i znakova od strane rukovaoca
- Psiho-fizičko stanje rukovaoca

U većini slučajeva traktori koji su učestvovali u nesrećama su:

- Tehnički neispravni
- Bez sigurnosne kabine i zaštitog rama
- Neregistrovani

Saobraćajne nezgode i nesreće sa traktorima najviše se događaju:

- U naseljenim mestima (neprilagođena brzina)
- Petkom, subotom i nedeljom, od 17 do 20 čas.
- Na mestima ukrštanja lokalnih i glavnih puteva
- U sezoni prolećnih i jesenjih radova
- Nepoštovanjem Zakona u javnom saobraćaju

Potrebno je prilikom rada sa traktorom i ostalim poljoprivrednim mašinama poštovati sledeće:

- izbegavati potencijalno opasne situacije (prelazak preko rupa, kanala, panjeva...)
- uvek upravljati isključivo sa sedišta
- pre napuštanja kabine u radu sa priključnom mašinom uvek isključiti kardansko vratilo
- povećati stepen obučenosti i tehničkog obrazovanja rukovaoca
- ugradnja pouzdanih sigurnosnih mehanizama koji bezbedno, sigurno i potpuno regulišu rad mašine

- poštovati tehničke propise za rad sa mašinom
- poštovanje Zakonskih-saobraćajnih propisa kada se mašine nalaze u javnom saobraćaju (ugradnja rotacionog svetla, kutija sa prvom pomoći, posedovanje protiv-požarnog aparata...)

Prva pomoć povređenom licu:

- sprečiti dalje pogoršanje zdravlja, odnosno isključiti pogon priključne mašine
- zaustaviti krvarenje na licu mesta podvezivanjem ruke iznad mesta krvarenja
- ukoliko je ruka «zaglavljena» na bezbedan i najbrži način osloboditi povređenog
- u što kraćem vremenskom periodu obezbediti transport do zdravstvene ustanove

Mere prevencije podrazumevaju edukaciju poljoprivrednika za bezbedan i zdrav rad.

Boban Stanković dipl.ing.polj.

Upis u vinogradarski registar

Pozivamo još jednom poljoprivredna proizvođače grožđa da se upišu u Vinogradarski registar, predajom popunjenog Zahteva za upis u Vinogradarski registar (VV1 obrazac) koji dobijaju uz dokumentaciju za obnovu registracije od uprave za trezor.

Ujedno obavještavamo proizvođače grožđa da je zakonom o vinu predviđena obaveza upisa u Vinogradarski registar pravnih, odnosno fizičkih lica i preduzetnika koji proizvode grožđe namenjeno prometu. Pravna odnosno fizička lica i preduzetnici koji proizvode grožđe koje nije namenjeno prometu, a imaju u vlasništvu, zakupu, odnosno korišćenje manje od 0,1 ha (10 ari) vinograda ne podležu zakonskoj obavezi upisa u Vinogradarski registar.

Popunjen zahtev se predaje najbližoj filijali Upravi za trezor, Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine ili nekoj od Stručnih organizaciji za vođenje vinogradarskog registra. Uz popunjen zahtev se predaje i sledeća dokumentacija:

-izvod iz Registra privrednih subjekata,

-izvod iz katastra nepokretnosti i

-kopije planova za katastarske parcele na kojima se nalaze vinogradarske parcele koje se upisuju u Registar, ugovor o zakupu, korišćenju, odnosno dokument kojim se potvrđuje da dati proizvođač proizvodi grožđe na svojim vinogradarskim parcelama, kao i dokaz o uplaćenim administrativnim taksama.

Registrujte svoj vinograd!!!

Osnovni cilj upisa u Vinogradarski registar je da se tačno utvrde površine pod vinovom lozom (sa svim svojim karakteristikama i specifičnostima) i proizvodni potencijal, što predstavlja obavezu u procesu usklađivanja sa standardima EU. Zakonom o vinu je predviđena obaveza upisa u Vinogradarski registar svih pravnih, odnosno fizičkih lica i preduzetnika koji proizvode grožđe namenjeno prometu. Ova obaveza se takodje odnosi i na vinograde koji imaju manje od 10 ari vinograda, a svoje grožđe stavljaju u promet. Upis u registar vrši se na osnovu zahteva koji podnosi pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice nekoj od najbližih kancelarija stručne organizacije za vođenje Vinogradarskog registra „Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš“ prema sedištu proizvođača grožđa-pravnog lica, odnosno preduzetnika, odnosno prebivalištu proizvođača grožđa-fizičkog lica. Kancelarije su smeštene u:

- Beograd (okruzi u nadležnosti: Južnobanatski, Mačvanski, Kolubarski i grad Beograd) Kontakt osoba: Ivan Dodok Adresa: Omladinskih brigada br.1 poslovna zgrada SIV 3, 11070 Novi Beograd, 11000 Beograd, telefon/fax: 011/311-3935, 011 285-6073 e-mail: cewin.ivand@gmail.com;

- Novi Sad (okruzi u nadležnosti: Severnobački, Srednjobanatski, Severnobački, Zapadnobački, Južnobački i Sremski) Kontakt osoba: Vesinka Bakrač Adresa: Bulevar Mihaila Pupina 10, 21000 Novi Sad, telefon: 060/6010-187 e-mail: cewin.vesinka@gmail.com;

- Kragujevac (okruzi u nadležnosti: Šumadijski, Pomoravski, Podunavski, Zlatiborski, Moravički i Raški) Kontakt osoba: Ranko Repanović Adresa: Save Kovačevića 7, 34000 Kragujevac, telefon/fax: 034/331-663 e-mail: cewin.ranko@gmail.com;

- Negotin (okruzi u nadležnosti: Braničevski, Borski i Zaječarski) Kontakt osoba: Dragana Ivić Adresa: Trg Đorđa Stanojevića 5, 19300 Negotin. Telefon/fax: 019/570-292 e-mail: cewin.

dragana@gmail.com;

- Aleksandrovac (okrug u nadležnosti: Rasinski) Kontakt osoba: Goran Sudimac Adresa: 29.novembar 21, 37230 Aleksandrovac, telefon/fax: 037/751-294, e-mail: cewin.goran@gmail.com;

- Niš (okruzi u nadležnosti: Nišavski, Toplički, Pirotski, Jablanički, Pčinjski kao i AP Kosovo i Metohija) Kontakt osoba: Zlata Vidanović Adresa: Kolonija El br. 6, 18000 Niš, telefon/fax: 018/4541-128 i 018/4541-023 e-mail: cewin.zlata@gmail.com.

Zahtev se podnosi na Obrascu VV1- Zahtev za upis u Vinogradarski registar, koji su proizvođači dobili uz dokumentaciju za obnovu registracije od Uprave za trezor. Svakom proizvođaču grožđa prilikom upisa u Vinogradarski registar dodeljuje se registarski broj i izdaje izvod iz registra sa brojem vinogradarske parcele i grafički prikaz tih parcela. Proizvođač grožđa može da ima samo jedan registarski broj. Registarski broj koji je jednom dodeljen proizvođaču grožđa nemože biti dodeljen nekom drugom proizvođaču grožđa u slučaju njegovog brisanja iz registra. Proizvođač se briše iz registra ako podnese zahtev za brisanje na osnovu odluke o prestanku obavljanja delatnosti. Brisanje može biti pokrenuto i po službenoj dužnosti. Ako dođe do promene u registar se upisuju promene u roku od 15 dana od dana nastale promene. Promenu podataka o godišnjoj proizvodnji grožđa sa rodničkih vinogradskih parcela, u cilju određivanja proizvodnog potencijala, proizvođač grožđa prijavljuje Ministarstvu svake godine nakon berbe. Za sve bliže informacije proizvođačima grožđa su na raspolaganju institucije: Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine, neka od šest najbližih kancelarija Stručne organizacije za vođenje Vinogradarskog registra „Centar za vinogradarstvo i vinarstvo Niš“ kao i Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Republike Srbije. Izmene u registru nisu bitno promenile sam način upisa već samo neke članove, 18.marta 2015.godine u Službenom glasniku RS, broj 27/15 objavljen je Pravilnik o izmenama Pravilnika o tehničkim i kadrovskim uslovima koje treba da ispunjava stručna organizacija za vođenje Vinogradarskog registra, kao i metodama obavljanja poslova vezanih za Vinogradarski registar U Pravilniku o tehničkim i kadrovskim uslovima koje treba da ispunjava stručna organizacija za vođenje Vinogradarskog registra, kao i o metodama obavljanja poslova vezanih za Vinogradarski registar („Službeni glasnik RS”, broj 46/10), u članu 2. tač. 1) i 2) menjaju se i glase: 1) vinogradarska parcela jeste poljoprivredna parcela zasađena vinovom lozom koja predstavlja kontinuiranu površinu zemljišta na kojoj se vinograd sa jedinstvenim karakteristikama obrađuje od strane jednog proizvođača grožđa; 2) grafički prikaz vinogradarskih parcela jeste grafički prikaz sa podacima o vinogradarskim parcelama, dobijen nakon merenja, odnosno određivanja površina vinogradarskih parcela jednog proizvođača grožđa primenom geoinformacionog sistema, tehničke opreme i kada je to moguće primenom raspoloživih baza podataka, kao i primenom obrade i transformacije podataka;”

Dipl.ing.polj.Nenad Stefanović

REZIDBA VOĆAKA

Rezidba voćaka je pomotehnička mera koja se izvodi radi stalne obnove rodnog drvrta. Rezidba je značajna da bi smo osigurali redovnu i kvalitetnu rodnost, ne samo rodnost u godini orezivanja, već duži vremenski period u kontinuitetu kroz čitav životni vek eksploatacije voćnog zasada koji u zavisnosti od voćne vrste traje deset, dvadeset ili više godina.

Osnovni cilj rezidbe je obnavanje rodnog drveta i mladara sa vegetativnim pupoljcima različitih grana i grančica tako da nesmetano imamo osvetljenost lišća kako na gornjim delovima krune tako i na donjim, odstranjivanje onih grana čiji položaj narušava usgojni oblik i srazmeru uravnoteženosti voćke. Svaki uzgojni oblik ima svoju specifičnost od formiranja uzgojnog oblika do rezidbe na rodnost. U principu u svim proizvodnim zasadima nema uniformnosti određenog usgojnog oblika u rasporedu grana ili slično to su veća ili manja odstupanja ili modifikacija i dogradnja željenog uzgojnog oblika.

Svaka voćna vrsta ima svoje specifičnosti, prohteve u rezidbi i formiranju uzgojnog oblika.

Za koji uzgojni oblik će se poljoprivredni proizvođač opredeliti u mnogome zavisi od voćne vrste kombinacije podloga sarta i uzajmnog odnosa zemljišta i podloge. U toku razvića voćnih kultura i u zavisnosti od životnog doba razlikujemo, rezidbu mladih voćaka ili rezidba na formiranje usgojnog oblika da li je to :vaza, piramidalna kruna, palmeta, vretenasti žbun, vitko vreteno i drugo, i rezidba rodnih voćaka koja je usmerena, na regulaciju vegetativnog i reproduktivnog prirasta odnosno regulisanje redovne i obilne rodnosti i visok kvalitet proizvoda. Rezidba po vremenu izvođenja je podeljena: na zimsku osnovnu rezidbu i letnju dopunsku rezidbu.

Zimska osnovna rezidba mladih voćaka svodi se uglavnom na najmanju moguću meru uglavnom se uklanjaju jednogodišnji lastari pri vrhu voditeljice konkurenti i pri osnovnim željenim grančicama i proređuju lastari koji imaju nepoželjan položaj a ostavljaju koji imaju dobar raspored. A rezidba na rod se izvodi uklanjanjem oštećenih i polomljenih grana, zatim uklanjanje jednogodišnje jake lastare koje imaju uspravan rast, bočne i slabe lastare se proređuju i ostavljaju u suštini voćke nam govore šta ostaviti a šta odstraniti.

mr Aleksandar Mitić

Ishrana bremenitih ovaca

U zavisnosti od potreba za hranom, bremenitost ovaca se može podeliti na dva perioda. U prvom periodu, koji obično obuhvata prva 3 meseca bremenitosti, plod u utrobi majke polako raste, pa su i potrebe za hranom radi obezbeđenja njegovog razvoja manje.

U drugoj polovini sjagnjenosti potrebe ovaca za hranom se povećavaju, jer je rast ploda znatno veći.

Tada se obrok obično povećava za 20 – 30%. Ovo povećanje obroka potrebno je ovcama da bi dobile rezerve hranljivih materija nužnih za lučenje mleka posle jagnjenja. Pri samom kraju bremenitosti smanjuje se količina zelene hrane (koja u tom periodu počinje i da nestaje), a u obrok se uključuju seno dobrog kvaliteta i koncentрати.

Ishrana koncentratom se obično započinje 1,5 – 2 meseca pre početka jagnjenja i to u

količini od 0,2 kg po ovci dnevno i postepeno se povećava u zavisnosti od kondicije i telesne mase. Ako odgajivač ima na raspolaganju dovoljnu količinu kvalitetnog sena, njegova količina u obroku se može ograničiti na 0,5 kg, dok se količina kukuruzne silaže povećava na 3 – 4 kg. Prelaz sa paše na zimski način ishrane u sjagnjenih ovaca mora biti postepen, jer su one veoma osetljive na naglu promenu hrane. Za sastavljanje zimskog obroka mogu da posluže različita hraniva.

Najpogodnije kabasto hranivo za ishranu ovaca tokom zime je kvalitetno seno leguminoza (lucerka, grahorica, crvena detelina itd.). Ovce obično vole sitno seno bogato lišćem. Ako nema dovoljno sena, ono se može delimično zameniti i silažom koja je veoma pogodna za ishranu ovaca, kao i korenasto-krtolastim hranivima (stočna repa, mrkva, repini rezanci).

Što se tiče koncentrata njegova količina u obroku zavisice od kvaliteta kabastih hraniva. Ukoliko se sjagnjene ovce hrane kvalitetnim leguminoznim senom, smeša koncentrata može biti sastavljena samo od zrna neke žitarice. Međutim, ako je kvalitet kabastih hraniva loš, tada smeša koncentrata, pored zrna žitarica treba da sadrži i neko hranivo bogato proteinima (sojina ili suncokretova sačma). Navedeni obrok se dopunjuje sa 15 – 20 g mineralne smeše. Na nekoliko dana pred jagnjenje obrok se obično smanjuje za ¼ ili čak za polovinu radi lakšeg jagnjenja.

mr Dejan Ranđelović

Kalendar poljoprivrednih sajmova u 2016 godini

Kalendar poljoprivrednih sajmova u Srbiji i inostranstvu za 2016. godinu

Beogradski sajam

18-22. februar 2016.	Sajam vina
27-28. februar 2016.	Državni pčelarski sajam
07-10. april 2016.	Međunarodni sajam hortikulture
12-14. oktobar 2016.	Međunarodni sajam zaštite životne sredine i prirodnih resursa ECOFAIR
23-26. novembar 2016.	Sajam etno hrane

Novosadski sajam

18-20. mart 2016.	Izložba opreme za ribolov i aktivan boravak prirodi
14-20. maj 2016.	83. Međunarodni poljoprivredni sajam
28. septembar-02. oktobar 2016.	49. Međunarodni sajam lova, ribolova i sporta 23. Međunarodni sajam hortikulture 24. Međunarodni sajam EKO SVET
28. septembar-02. oktobar 2016.	7. Međunarodni sajam konjarstva

Kalendar sajmova u inostranstvu za 2016. godinu

11-13.01.2016	Međunarodni sajam vina –Amsterdam
15-24.01.2016	Vodeći evropski sajam poljoprivrede i prehrane –Berlin
27-30.01.2016	Međunarodni sajam poljoprivrednih mašina – Budimpešta
28-31.01.2016	Međunarodni sajam poljoprivrede – Solun
31.01-02.02.2016	Međunarodni sajam konjičkog sporta – Keln
03-05.02.2016	Međunarodni sajam prerade voća i povrća – Berlin
03-06.02.2016	Međunarodna izložba stoke – Verona
09-14.02.2016	Sajam lova i ribolova – Dortmund
10-13.02.2016	Vodeći svetski sajam proizvođača organske hrane – Nirnberg
16-20.02.2016	Međunarodni sajam poljoprivrednih mašina –Saragosa
27.02.-06.3.2016	Međunarodni sajam poljoprivrede – Pariz
13-15.03.2016	Međunarodni sajam vina - Dizeldorf
10-13.04.2016	Međunarodni sajam vina, maslinovog ulja i poljoprivrede – Verona
18-20.04.2016	Međunarodna izložba hrane i pića – Birmingham
19-21.04.2016	Međunarodni sajam proizvodnje i pakovanja hrane i pića – Varšava
03-05.05.2016	London International Wine Fair - London
03-05.05.2016	Vodeći svetski sajam mesne industrije - Farnkfurt
09-12.05.2016	Međunarodna izložba hrane – Parma
02-03.07.2016	Međunarodni poljoprivredni sajam Minikowo – Poljska
20-24.07.2016	Evropski sajam konja – Ofenburg
01-04.09.2016	Međunarodni sajam za proizvodnju hrane – Istanbul
14-17.09.2016	Sajam uređenja dvorišta i ozelenjivanja – Nirnberg
27-29.09.2016	Sajam proizvodnje hrane – Helsinki
01-02.10.2016	Međunarodna izložba rasnih pasa – Rostok
10-14.10.2016	Međunarodni sajam mesne industrije – Moskva
16-20.10.2016	Međunarodni sajam prehrane – Pariz
09-12.11.2016	Međunarodna izložba hrane i pića – Sofija
15-18.11.2016	Svetski sajam domaćih životinja - Hanover
27-30.11.2016	Sajam tehnologije proizvodnje alkoholnih i bezalkoholnih pića - Štuttgart

dipl. inž. Igor Ristić

**Cene voća i povrća - kvantitativne pijace u Srbiji
za period 04.- 10.01.2016. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	115	110		115	
Grejpfrut (Grapefruit)	90			90	
Grožđe belo-ostale (Grape white-other)	220	220			
Jabuka-Ajdared (Apples-Ajdared)	35	35	35	35	
Jabuka-Z. delišes (Apples-G.delishes)	50			45	
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	50			45	
Jabuka-ostale (Apples-other)	50	40			
Kivi (Kiwi)	110				
Kruška (Pear)	80	80	65	80	
Limun (Lemon)	120	115	115	110	
Mandarina(Tangerine)	95	85	85		
Orah (Walnut)	650				
Pomorandža (Orange)	80	80	65	80	

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Brokoli (Broccoli)	130				
Karfiol (Cauliflower)	120		40		
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	130	130	140		
Krompir (Potato)	40	35	40		
Kupus (Cabbage)	30	30	30		
Luk beli (Garlic)	400	400	430		
Luk-crni (Onion)	40	40	45		
Paprika-babura (Pepper-babura)	160				
Paprika-šilja (Pepper-silja)	200				
Paradajz (Tomato)	150		130		
Pasulj-beli (Beans white)	170	220	200		
Patlidžan (Eggplant)	180				
Praziluk (leek)	55	60	60		

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 04.-10.01.2016. godine

Jedinica mere din/kg	Težina / uзраст	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina					Dominantna cena- Srbija				
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor		S.Mibrovica	Subotica	Zrenjanin	
Blazi	>500kg	SM				230		210														
Dveke	svе tešine	svе rase	240		160	120																
Jagnjad	svе tešine	svе rase	310	310	300	320	290	280		350	330			310	300							
Jirad	svе tešine	svе rase		170	180	160	220				210											
Jirad	>180kg	svе rase							220					210								
Koze	svе tešine	svе rase			120		150	130			120											120
krave za klanje	svе tešine	SM				130		150														
krmače za klanje	>130kg	svе rase		130	110	110	130			100												
Ovca	svе tešine	svе rase	160	120	130	110	140	130	120	150	140			120	120							120
Prasad	16-25kg	svе rase	180	180	160	170	190	180	240	200	180	200		190	200							180
Prasad	<=15kg	svе rase	200	200	170		210	240		200	210			200	200							200
Telad	80-160kg	HF	340																			
Telad	80-160kg	SM	440			360		360		400												360
Tovjerid	80-120kg	svе rase		160	150	170	140	150		140	150	150		150	150							150
Tovjerid	>120kg	svе rase	140	150	120	120				120	140			130								120
Štetađ	svе tešine	svе rase	240	220		280				220												220

Po nalogu veterinarske inspekcije nije vršen promet žive stoke na stočnoj pijaci u Požarevcu tokom prve nedelje januara.

Naša poljoprivreda i dalje raste!

I tako. U Leskovac
mnogo ukusno...

**KUPUJ
LOKALNO** **JEDI
SVEŽE!**

Republika Srbija

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti
POLJOPRIVREDNOJ SAVETODAVNOJ I STRUČNOJ SLUŽBI LESKOVAC
tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

dr Bratislav Pešić , direktor 064/6454744

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dipl. ing. Boban Stanković, 064/6454743, 016/273-364
mast. ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. Nenad Stefanović, 064/6454738
dipl. ing. Dalibor Cvetanović, 064/8110752
mr Aleksandar Mitić

Savetodavna služba za stočarstvo

mr Dejan Randelović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije

dipl. ing. Igor Ristić, 064/8110751

Savetodavna služba za zaštitu bilja

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243
dipl. ing. Mirjana Petrović, 064/6454737, 016/237-363
dipl. ing. Bojana Karapandžić, 064/8110753